

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 169/2022**

De volledige schorsing van de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen van een gedetineerde zonder persoon ten laste, is grondwettig

Op grond van een wet van 2015 wordt de arbeidsongeschiktheidsuitkering volledig geschorst bij gevangenzetting. Dat was in het verleden ook al het geval voor de werkloosheidsuitkering. Aan Hof wordt gevraagd of die gelijke behandeling wel in overeenstemming is met het gelijkheidsbeginsel en met de sociale grondrechten in artikel 23 van de Grondwet. Het Hof onderzoekt de maatregel in zoverre die van toepassing is op gedetineerden zonder persoon ten laste. In zoverre het gelijkheidsbeginsel ook inhoudt dat ongelijke toestanden niet gelijk kunnen worden behandeld, acht het Hof dit beginsel niet geschonden. Beide uitkeringen zijn immers vervangingsinkomens voor werknemers die niet langer een arbeidsinkomen kunnen verkrijgen wegens hun gezondheidstoestand of arbeidsmarktsituatie. De wetgever kon ervan uitgaan dat de gevangenzetting, gedurende de tijd ervan, de determinerende oorzaak wordt van het onvermogen om een arbeidsinkomen te verkrijgen. De wetgever kan in die situatie dus ook de arbeidsongeschiktheidsuitkering schorsen. Hoewel de wet van 2015 een aanzienlijke achteruitgang van het recht op sociale zekerheid met zich meebrengt (voordien werd slechts de helft van de arbeidsongeschiktheidsuitkering geschorst), wordt die achteruitgang niettemin verantwoord door redenen van algemeen belang.

1. Context van de zaak

De programmawet van 10 augustus 2015 bepaalt dat **de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen** in de werknemersregeling **volledig worden geschorst in geval van gevangenzetting**.¹ Een arbeidsongeschikte gedetineerde van wie de uitkeringen zijn geschorst, stelt een beroep in voor de Arbeidsrechtbank. Die stelt vast dat de betrokken bepaling arbeidsongeschikte personen in detentie op dezelfde wijze behandelt als werklozen. De werkloosheidsreglementering voorziet immers ook in een schorsing van de uitkeringen in geval van gevangenzetting. De Arbeidsrechtbank vraagt aan het Hof of die gelijke behandeling bestaanbaar is met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie (artikelen 10 en 11 van de Grondwet). Zij vraagt ook aan het Hof of de bepaling strijdig is met de verplichting om het beschermingsniveau van de sociale rechten niet te verminderen (de *standstill*-verplichting vervat in artikel 23 van de Grondwet).

---

¹ Artikel 21 van de programmawet van 10 augustus 2015, dat artikel 105 van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, heeft gewijzigd.

2. Onderzoek door het Hof

Het Hof stelt vast dat de betrokken gedetineerde geen persoon ten laste heeft en het beperkt bijgevolg zijn onderzoek tot die situatie.

2.1. Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie (B.7-B.11)

Het Hof herinnert ten eerste eraan dat het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie verbiedt personen die zich in wezenlijk verschillende situaties bevinden, zonder redelijke verantwoording, op dezelfde wijze te behandelen.

Het Hof onderstreept dat **de arbeidsongeschiktheidsuitkering en de werkloosheidsuitkering vervangingsinkomens zijn** voor werknemers die niet langer in staat zijn een arbeidsinkomen te verkrijgen wegens hun gezondheidstoestand of arbeidsmarktsituatie. Het Hof stelt vast dat de wetgever de wil had om een dergelijk vervangingsinkomen niet toe te kennen aan personen die wegens hun gevangenzetting in elk geval geen arbeidsinkomen zouden kunnen genieten.

Het Hof oordeelt dat **de gelijke behandeling** van arbeidsongeschikte personen en werklozen **berust op een objectief criterium**, namelijk het onvermogen om gedurende de periode van gevangenzetting een arbeidsinkomen te verkrijgen. De wetgever kon van mening zijn dat **de gevangenzetting**, gedurende de tijd ervan, **de determinerende oorzaak wordt van het onvermogen om een arbeidsinkomen te verkrijgen**. Het gekozen criterium is eveneens **relevant** voor de doelstelling van samenhang die de wetgever nastreeft. Het Hof onderstreept ook dat de schorsing een einde neemt zodra de gevangenzetting niet langer de determinerende oorzaak is van het onvermogen om een arbeidsinkomen te verkrijgen.

Het Hof wijst er bovendien op dat de gedetineerden huisvesting en onderhoud moeten genieten in overeenstemming met de levensomstandigheden die voortvloeien uit de basiswet van 12 januari 2005 betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden. Bovendien kan een gedetineerde onder bepaalde voorwaarden aanvullende maatschappelijke dienstverlening van het OCMW genieten.

Het Hof besluit daaruit dat **de gelijke behandeling redelijk verantwoord is**.

2.2. De *standstill*-verplichting vervat in artikel 23 van de Grondwet (B.12-B.16)

Het Hof herinnert eraan dat artikel 23 van de Grondwet een ***standstill*-verplichting** bevat die de wetgever verbiedt het beschermingsniveau van de bestaande wetgeving aanzienlijk te verminderen zonder dat die achteruitgang wordt verantwoord door redenen van algemeen belang.

Het Hof wijst erop dat arbeidsongeschikte personen zonder personen ten laste voordien de helft van de uitkering bleven ontvangen in geval van gevangenzetting. Het Hof oordeelt dat het feit dat die uitkeringen voortaan volledig worden geschorst een aanzienlijke achteruitgang van het recht op sociale zekerheid vormt. Het Hof oordeelt dat **die aanzienlijke achteruitgang wordt verantwoord** door dezelfde redenen als die de gelijke behandeling van arbeidsongeschikte en werkloze personen verantwoorden.

3. Besluit

Het Hof oordeelt dat artikel 105, eerste lid, van de ziekteverzekeringswet, zoals het is vervangen bij artikel 21 van de programmawet van 10 augustus 2015, de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet **niet schendt**.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Sarah Lambrecht](#) | 02/500.12.83 | [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21

Volg het Hof via Twitter [@ConstCourtBE](#)